

ČÁST PÁTÁ

Konec o svatém muži a ctihodném mistru Janu Husovi, horlivém milovníku pravdy Ježíše Krista, a jeho utrpení, jež pokorně vytrpěl^[1]

[1] POSLEDNÍ POKUS

Potom téhož léta Páně 1415, pátý den měsíce července, v pátek po Prokopovi, urození páni Václav z Dubé a Jan z Chlumu byli posláni od římského a uherského krále Zikmunda s jinými čtyřmi biskupy, ^[2] do žaláře menších bratří v Kostnici, aby slyšeli konečný úmysl mistra Jana Husa, chce-li svrchu řečené články, z jeho knih, jak jest napřed uvedeno, vybrané a z procesu pře a skrze udání svědků proti sobě předložené držeti, anebo zda je chce podle vyznání koncilu, jak bylo napřed uvedeno, odpřisáhnouti a odvolati. Když ho vyvedli ven ze žaláře, řekl mu pan Jan z Chlumu: „Hle, mistře Jene, my jsme laikové a neumíme ti poraditi; a proto viz, cítíš-li, že jsi v některých věcech z oněch, které se ti vytýkají, vinen, nestyď se dáti se o nich poučiti a je odvolati. Pakli však se necítíš vinen tím, co se ti vytýká, podle příkazu svého svědomí žádným způsobem nejednej proti svému svědomí a nelži před tváří boží, ale raději stůj až do smrti v té pravdě, kterou jsi poznal.“ A on, mistr Jan Hus, s pláčem pokorně odpověděl: „Pane Jene! Věz, že kdybych věděl, že bych něco proti zákonu božím a proti svaté matce církvi psal nebo kázal, chtěl bych to pokorně odvolati, Bůh jest mi svědek. Ale vždy si přeji, aby mi ukázali písmena lepší a hodnověrnější, než jest to, co jsem psal a učil, a budou-li mi ukázána, chci velmi ochotně odvolati.“ Na ta slova odpověděl jeden přítom stojící biskup mistru Janovi: „Zdaž ty chceš býti moudřejší než celý koncil?“ Ale mistr mu pravil: „Já nechci býti moudřejší než celý koncil, ale prosím, dejte mi nejmenšího ze sboru, který by mě lepšími a hodnověrnějšími písmeny poučil, a jsem ochoten ihned odvolati.“ Na ta slova biskupové odpověděli: „Hle, jak jest zatvrzelý ve svém kacířství!“ A po těch slovech, rozkázavše odvésti ho do žaláře, odešli.

Dne pak následujícího, který byl šestý den července, jinak v sobotu po Prokopovi, v oktávu svatých apoštolů Petra a Pavla, byl řečený mistr Jan Hus přiveden od arcibiskupa řížského k většímu chrámu města Kostnice,]³[kde se konalo obecné zasedání prelátů za předsednictví řížského a uherského krále v koruně.]⁴[A uprostřed toho zasedání a chrámu byla jakási stolice na způsob stolu do jisté výše povýšena a na ní byly na jakémisi špalku položeny roucho a ornát mešní a oblečení kněžské k odsvěcení mistra Husa. Když pak byl přiveden do kostela, přišel před řečenou stolicí, poklekl a velmi dlouho se modlil. Zatím biskup z Lodi,]⁵[vystoupiv na kazatelnu, měl kázání o kacířstvech a mezi jiným objasňoval, kterak kacířstva v církvi boží mnoho škodí a ji podvracejí, a kterak ke královskému úřadu patří taková kacířstva a zvláště svatokupecké z církve boží vykořeniti.

Zatím povstav Jindřich de Piro, prokurátor]⁶[koncilu, předložil návrh žádaje, aby ten koncil ráčil proces pře proti mistru Janu Husovi až do konečného odsouzení dokonati. Tehdy jeden z biskupů]⁷[od koncilu určených, stoje na kazatelně, četl průběh sporu dlouho mezi M. Janem a pražskými arcibiskupy a preláty u římské kurie a jinde vedeného, a po jiných věcech četl články proti mistru Husovi z jeho knih a postupu pře vybrané, které doslovně zároveň s poznámkami a omezeními z rukou samého mistra Jana Husa poznamenané v žaláři a nám předložené jasně níže budou popsány. A mezi ně zde několik vložím, abych položil jeho slova, když tenkrát ústně odpovídal. Z nich první byl tento: Jediná jest církev svatá obecná, která jest sbor vyvolených atd. Na ten, když byl čten a vyhlašován a na jiné následující mistr Jan hlasitě odpovídal týmiž omezeními, která vlastní rukou k nim zde, jak se napřed uvádí, vložené položil a zaznamenal. Když pak odpovídal, tehdy mu kardinál cambraiský]⁸[řekl: „Mlčte teď, dobře potom najednou na všechny odpovíte.“ A mistr Jan odpověděl: „A kterak mám na všechny najednou odpovídat, když si je nemohu najednou všechny pamatovati?“ Když tedy se opět pokoušel na jiné sobě vytýkané tamže předčítané odpověděti, povstav kardinál florentský]⁹[mu pravil: „Mlč teď! Vždyť jsme tě již dostatečně slyšeli.“ A opět povstav, pravil sluhům: „Nařídte mu, aby mlčel.“ A mistr Hus sepjav ruce hlasitě prosil řka: „Prosím pro Boha, slyšte mne, aby se tito, kteří stojí okolo, nedomnívali, že jsem držel bludy, vždyť potom se mnou učiníte, co vám bude libo.“ Když mu však bránili, aby nic nemluvil, anebo aby neodpovídal na to, co mu bylo vytýkáno, poklekl, sepjal ruce a pozdvihnou oči k nebi velmi zbožně se modlil, svoji při Bohu, nejspravedlivějšímu soudci, poroučeje. A to opětovně tehdy činil.

[3] Č T O U S E V Ý P O V Ě D I S V Ě D K Ů

Když tedy skončili články vybrané z jeho knih, četli články z průběhu pře, které prý s výpověďmi svědků proti němu byly dokázány a jemu

152

153

ISOVI,

e, v pátek po
u byli poslání
i biskupy,]²[
úmysl mistra
ak jest napřed
roti sobě před-
ak bylo napřed
ze žaláře, řekl
é a neumíme ti
oněch, které se
odvolati. Pakli
svého svědomí
elži před tváří
poznal.“ A on,
e! Věz, že kdy-
ti svaté matce
i, Bůh jest mi
hodnověrnější,
na, chci velmi
i stojící biskup
ý koncil?“ Ale
cil, ale prosím,
odnověrnějšími
lova biskupové
A po těch slo-